

Aan de medewerkers en gelovigen
van het bisdom Antwerpen

Antwerpen, 27 februari 2024

Goede vrienden,

Op vrijdag 23 februari was ik samen met aartsbisschop Luc Terlinden en bisschop Guy Harpigny in het federaal parlement voor de Parlementaire Onderzoekscommissie die zich buigt over 'de aanpak van seksueel misbruik, in de Kerk en daarbuiten, met inbegrip van de gerechtelijke behandeling, en de gevolgen op vandaag voor slachtoffers en samenleving'. 's Avonds was ik te gast in het VRT Canvas-programma *Terzake* om te antwoorden op de vragen van journaliste Kathleen Cools. Twee punten uit wat ik die dag zegde, zowel in het parlement als op tv, wil ik voor jullie nader toelichten.

Eerst over mijn bedoeling om in Antwerpen extra tijd en ruimte vrij te maken om te luisteren naar slachtoffers van misbruik, waar of door wie dat misbruik ook mag gebeurd zijn. In de voorbije veertien jaar hebben wij onze aandacht gericht op slachtoffers van seksueel geweld in een pastorale relatie, wat meestal betekent door een priester of religieus. We hebben deze slachtoffers beluisterd, erkend en een financiële tegemoetkoming aangeboden. Deze inspanning zullen wij voortzetten langs de weg van het gemeenschappelijke opvangpunt van de Vlaamse bisdommen en religieuze congregaties. Wij willen deze slachtoffers ook verder ondersteunen, onder meer met een deelname in de kosten voor therapeutische of psychologische begeleiding. Dat hebben wij in de parlementaire commissie bevestigd. Bovendien tellen de samenleving en de kerkgemeenschap nog zoveel andere slachtoffers van seksueel geweld. Hun misbruik vond niet plaats in een pastoraal verband door een priester of religieus, maar door iemand uit hun familie- of vriendenkring, uit een andere beroepsgroep of uit het maatschappelijke en professionele leven. Ook dat misbruik is vaak al lang verjaard, terwijl de pijnlijke gevolgen zich nog steeds laten voelen. Tal van deze slachtoffers zijn in de voorbije jaren met hun getuigenis en hun leed tot bij mij gekomen. Ik probeer hen te beluisteren en te steunen. Ze hebben het gevoel dat ze buiten het maatschappelijke en kerkelijke aandachtsveld vallen, omdat hun dader geen kerkelijke persoon was. Telkens de media over seksueel misbruik spreken, gaan ook hun wonden weer open, op menselijk en gelovig vlak.

Om tegemoet te komen aan hun vraag naar een vertrouwelijk gesprek met de bisschop of iemand van de Kerk zal ik proberen tegen 1 september 2024 in Antwerpen een gespreksplek op te richten, waarvoor ik persoonlijk tijd en ruimte wil vrijmaken. Samen met vrijwillige medewerkers willen we horen met welke hulpvraag zij zitten en naar wie wij hen kunnen begeleiden voor verdere ondersteuning.

Vervolgens over de brief die ik schreef aan paus Franciscus op 26 september 2023. Hoewel het niet gebruikelijk is te citeren uit een brief aan de paus, ben ik u deze informatie verschuldigd om misverstanden of een verkeerde communicatie te vermijden. Het totale pakket van mijn verantwoordelijkheden als bisschop van Antwerpen en als lid van de bisschoppenconferentie is voor mij te zwaar geworden. Ons Antwerpse bisdom is groot en complex. Daarnaast vragen tal van interdiocesane taken veel extra tijd en aandacht. Vooral de problematiek van het seksueel misbruik vereist veel inzet en energie. Al deze taken kan ik niet langer combineren met een nabije en zorgvuldige leiding van het bisdom Antwerpen. Dit schreef ik aan de paus: *'Ik wil op korte termijn een grotere ruimte vrijmaken om mij als bisschop in te zetten voor de slachtoffers en wie hun nabij zijn, alsook voor de aanpak en de preventie van alle vormen van misbruik in de Kerk. Tegelijk ligt mijn hart in het bisdom Antwerpen waarmee ik graag verbonden wil blijven. (...) Om het Evangelie geloofwaardig te kunnen verkondigen en beleven, moeten wij de slachtoffers in de ogen kijken, hen een centrale plaats geven in ons kerkelijk beleid en leren van hun inzicht. Dat lijkt mij nu het meest dringend'*. Het is niet mijn verlangen of bedoeling om het bisdom Antwerpen los te laten, integendeel. Hier voel ik mij thuis en hier wil ik graag bisschop blijven. Wel vraag ik de paus om mijn pastorale taken op korte termijn zo te herschikken, dat ik persoonlijk prioriteit kan geven aan wat de slachtoffers en de samenleving nu van de Kerk verwachten inzake de aanpak en de preventie van misbruik. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een hulpbisschop voor ons bisdom te benoemen. De aartsbisschop en de nuntius zijn van mijn vraag op de hoogte. Ik hoop dat dit verzoek niet lang blijft liggen, maar spoedig wordt opgenomen. In elk scenario staat mijn band met het bisdom Antwerpen voorop.

Hopelijk heb ik u hiermee enige opheldering kunnen brengen. Over beide onderwerpen zullen we verder overleggen in de bisschopsraad, de priesterraad, de diocesane pastorale raad en andere overlegorganen. Het gaat hier immers over onze gemeenschappelijke zending en verantwoordelijkheid. Ook u als gelovige en medewerker zullen we op de hoogte houden van verdere ontwikkelingen in dit verband.

Ondertussen wens ik u een vruchtbare veertigdagentijd en een mooie voorbereiding op Pasen. In mijn tuin staan de eerste paasbloemen al in bloei, ondanks regen en wind!

Bisschop van Antwerpen

